

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **D. V. Y.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2013, č. j. 3 A 23/2013 - 26,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2013, č. j. 3 A 23/2013 - 26, **se zrušuje a věc se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 9. 2013, č. j. 3 A 23/2013 - 26, uložil žalovanému, aby vydal rozhodnutí o žádosti žalobce ze dne 12. 4. 2012 o vydání nového rozhodnutí podle ust. § 101 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve věci povolení k trvalému pobytu, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku a žalovanému uložil zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8800 Kč.

Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uplatnil výslovně jen stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Konkrétně stěžovatel namítal, že rozsudek městského soudu odporuje konstantní judikatuře a vychází jen ze subjektivních názorů soudu a nikoli ze skutečného stavu věci. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005,

č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, uvedl, že městský soud měl žalobu odmítnout, protože neobsahuje v rozporu s ust. § 80 odst. 3 písm. a) s. ř. s., označení věci, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá, zejména v ní absentuje uvedení čísla jednacího či spisové značky a také popis řízení, o které by se mělo jednat. Odůvodnění napadeného rozsudku, že žalobci nemohou být tyto náležitosti známy, nemá oporu v realitě, neboť v případě probíhajícího správního řízení by žalobci nepochybně tyto údaje musely být známy.

Stěžovatel zdůraznil, že v případě žalobce neprobíhá žádné řízení ve věci obnovy řízení dle ust. § 101 písm. b) s. ř. s. a neexistuje ani žádný podklad, který by v tomto směru prokazoval úkony žalobce, tj. podání žádosti o obnovu řízení. Městský soud přesto v rozporu se zásadou rovnosti zbraní vyjádřenou např. v nálezů Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2006, sp. zn. IV. ÚS 544/05, dal za pravdu žalobci, aniž by zjišťoval skutečný stav věci. Nebylo prokázáno, že by řízení o obnově řízení bylo zahájeno, přesto městský soud vzal tvrzení žalobce, opřené jen o údajné doručení písemností správnímu orgánu, za nerozporné, ale ke stanovisku stěžovatele ze dne 4. 4. 2013 se městský soud nijak nevyjádřil a neosvětlil, z jakého důvodu je nepovažuje za relevantní. Pokud tedy dle objektivně ověřitelného stavu věci neprobíhá žádné řízení o obnově řízení, je povinnost, kterou mu uložil městský soud, nezákonná, a to tím spíše, že na provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí obecně není právní nárok. Za svévolný a nepodložený pokládá závěr městského soudu, že „*stěžovatel nevyvrací, že o žádosti dosud nerozhodl*“, neboť ve stanovisku ze dne 4. 4. 2013 výslovně uvedl, že žádné řízení o obnově řízení, týkající se žalobce, v současné době neprobíhá a v elektronických systémech správních orgánů nejsou evidovány úkony, jichž se žalobce dovolává (tj. žádost o obnovu řízení či opatření proti nečinnosti). Městský soud měl povinnost zjistit skutečný stav věci, ať již prostřednictvím písemné výzvy správnímu orgánu k doložení písemných podkladů dokládajících skutečnost neexistence správního řízení ve věci obnovy řízení ve vztahu k žalobci, tak *nařízením ústního jednání*.

Závěrem ve vztahu k výroku napadeného rozsudku o nákladech řízení stěžovatel uvedl, že v případě zrušení napadeného rozsudku městského soudu odpadne zákonem požadovaná podmínka „úspěchu ve věci“ a nebude tím dán důvod pro plnění žalobci. Jelikož by se jednalo o plnění z právního důvodu, který odpadl, shledává stěžovatel potřebným, aby Nejvyšší správní soud sám rozhodl o povinnosti advokáta žalobce vrátit zaplacené náklady řízení, nebo uložil rozhodnout o této povinnosti městskému soudu. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2011, č. j. 2 Azs 9/2011 - 47, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 3. 2010, č. j. 4 Az 12/2007 - 101, nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2011, č. j. 56 Az 84/2010 - 77.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj jeho zaměstnankyně, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu vymezeném v § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu spisu městského soudu plyne, že žalobou podanou dne 22. 2. 2013 se žalobce domáhal, aby stěžovateli byla uložena povinnost vydat rozhodnutí ve věci jeho žádosti o vydání nového rozhodnutí ze dne 12. 4. 2012. Žalobu odůvodnil tím, že dne 12. 4. 2012 podal u stěžovatele žádost o vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nevydal podle § 169 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodnutí ve lhůtě šedesáti dnů od zahájení řízení, domáhal se žádostí ze dne 8. 8. 2012 podle § 80 odst. 3 správního řádu po nadřízeném správním orgánu stěžovatele ve smyslu § 80 odst. 4 písm. a) nebo b) správního řádu učinění opatření proti nečinnosti. Nadřízený správní orgán stěžovatele však do dne podání žaloby žádné opatření proti nečinnosti neučinil. Stěžovatel se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 4. 4. 2013, v němž namítl, že v žalobě neuvádí žalobce číslo jednací řízení před správním orgánem, o jakou žádost o vydání nového rozhodnutí a v jaké věci se jedná, žaloba dále neobsahuje označení důkazních prostředků prokazujících zahájení řízení a rovněž specifikaci toho, čeho se žalobce domáhá a jakými argumenty svou údajnou žádost podkládá. Žaloba tedy nesplňuje náležitosti § 80 odst. 3 s. ř. s., zejména postrádá formální znaky žaloby a vykazuje i uvedené obsahové vady. Rovněž tak nebyla stěžovateli zaslána kopie žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti. Z Cizineckého informačního systému pak vyplývá, že žalobce byl v minulosti žadatelem o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení s občanem České republiky a rozhodnutím, které nabylo právní moci dne 5. 6. 2008, byla jeho žádost o povolení trvalého pobytu zamítnuta. V současné době však není v žádném informačním systému evidována žádost žalobce o vydání nového rozhodnutí dle § 101 písm. b) správního řádu. K výzvě městského soudu pak žalobce dne 26. 4. 2013 předložil žádost o vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu s potvrzením o přijetí elektronickou podatelnou Ministerstva vnitra ČR a žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 8. 8. 2012 s doručenkou. Městský soud tyto dokumenty zaslal stěžovateli, který reagoval podáním ze dne 20. 5. 2013, v němž opětovně namítl, že žaloba nesplňuje náležitosti žaloby podle § 80 odst. 3 s. ř. s. s tím, že odmítá, že by byl ve věci nečinný.

Městský soud poté ve věci *bez jednání* rozhodl rozsudkem ze dne 19. 9. 2013, neboť žalobce ani stěžovatel po doručení výzvy k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, ve stanovené lhůtě nevyjádřili nesouhlas s tímto postupem.

Po skutkové stránce městský soud ze žádosti ze dne 12. 4. 2013, potvrzení elektronické podatelny Ministerstva vnitra ČR, žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 12. 4. 2012 a doručenky k této žádosti se vztahující, dovodil, že žalobce prokázal, že stěžovateli doručil žádost o vydání nového rozhodnutí dle § 101 písm. b) správního řádu ze dne 12. 4. 2012 a také, že dne 10. 8. 2012 podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti u nadřízeného správního orgánu, tj. Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech cizinců. Dále uvedl, že žalovaný nijak nevyvrací, že o žádosti ze

dne 12. 8. 2012 dosud nerozhodl a se žalobou nesouhlasí jen proto, že se domnívá, že žaloba nemá náležitosti dle § 80 odst. 3 s. ř. s.

Po právní stránce městský soud dovodil, že žalobce se podle § 101 písm. b) správního řádu domáhal vydání nového rozhodnutí, toto nové řízení lze podle ust. § 102 odst. 3 a 4 správního řádu zahájit i na žádost v případě, že původní řízení bylo zahájeno z moci úřední a naopak. Žádost přitom může podat kterýkoli z účastníků původního řízení nebo jeho právní nástupce za předpokladu, že je původním rozhodnutím přímo dotčen. Jestliže žádost účastníka neodůvodňuje zahájení nového řízení, rozhodne správní orgán usnesením o tom, že se řízení zastaví. Správní řízení je přitom v případě žádosti o vydání nového rozhodnutí zahájeno dnem, kdy žádost došla věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

Městský soud uzavřel, že žalobce řádně podal žádost o vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu u věcně a místně příslušného správního orgánu, ale dosud o ní nebylo rozhodnuto, proto žalobě vyhověl.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je vázán důvody kasační stížnosti. V souzené věci stěžovatel výslovně uplatnil jen kasační důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení

Z obsahu kasační stížnosti však dále plyne, že stěžovatel namítá také nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť městský soud se nevypořádal s jeho námitkou neprojednatelnosti žaloby a své závěry opřel pouze o své „subjektivní názory“, nedostatečně zjistil skutkový stav a rozhodoval ve prospěch žalobce v rozporu s procesní zásadou rovnosti zbraní. Stěžovatel tedy uplatňuje také stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud se proto nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu.

Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře několikrát. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130 (všechny zde uvedené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), v němž konstatoval: „*Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.*“ Rovněž tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, zdejší soud uvedl: „*Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostacích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat*

pokračování

případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“ Obdobně též v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, soud konstatoval, že „pokud z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“ (dále též viz např. rozsudek ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, rozsudek ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, rozsudek ze dne 22. 9. 2011, č. j. 5 Aps 4/2011 - 326 etc.).

Podle § 37 odst. 3 s. ř. s. z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Ten, kdo činí podání, (dále jen „podatel“) v podání uvede o své osobě osobní údaje jen v nezbytném rozsahu; vždy uvede jméno, příjmení a adresu, na kterou mu lze doručovat. Jiné osobní údaje uvede jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být soudem projednána. K podání musí být připojeny listiny, kterých se podatel dovolává. Podání, které je třeba doručit ostatním účastníkům a osobám na řízení zúčastněným, musí být předloženo v potřebném počtu stejnopisů.

Podle § 80 odst. 3 s. ř. s. žaloba kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat a) označení věci, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá, b) vylicení rozhodujících skutečností, c) označení důkazů, jichž se žalobce dovolává, d) návrh výroku rozsudku.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku vypořádal zejména s námitkou stěžovatele vytykající neprojednatelnost žaloby tak, že ji shledal nedůvodnou s tím, že žalobce v žalobě uvedl obecné náležitosti podle § 37 odst. 3 s. ř. s., tedy čeho se žaloba týká (žalobou se žalobce domáhá ochrany soudu proti nečinnosti správního orgánu), kdo ji činí (žalobce uvedl své osobní údaje), proti komu směřuje (žalobce označil správní orgán, vůči jehož nečinnosti se domáhá ochrany), co žalobce navrhuje (žalobce uvedl adekvátní žalobní petit), a současně je žaloba také podepsána a datována. Městský soud rovněž poukázal na to, že žaloba obsahuje rovněž náležitosti podle § 80 odst. 3 s. ř. s., neboť je v ní označena věc, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá (s tím, že za daných okolností nemohl žalobce blíže označit návrh, ve vztahu k němuž se domáhá rozhodnutí, neboť nemůže znát spisovou značku, která byla stěžovatelem jeho návrhu přidělena), vylicení rozhodujících skutečností (žalobce popsal úkony, které učinil, aby dosáhl vydání rozhodnutí v dané věci) a žalobce rovněž předložil důkazy, jichž se dovolává (žádost ze dne 12. 4. 2013, potvrzení elektronické podatelny Ministerstva vnitra ČR, žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 12. 4. 2012 a doručenkou k této žádosti se vztahující).

Nejvyšší správní soud se zároveň ztotožňuje s posouzením projednatelnosti žaloby městským soudem s výjimkou splnění náležitosti žaloby dle § 80 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť označení věci, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá, vychází z hmotného práva a je zapotřebí, aby žalobce alespoň v tom kterém případě uvedl, že jde např. o rozhodování ve věci stavebního povolení, osvědčení o státním občanství atp., věc

pak dále musí být i blíže individualizována, tj. musí být označen konkrétní případ (srov. Vopálka, V., Mikule, V., Šimůnková, V., Šolín, M., Správní řád soudní, Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, str. 189). Je třeba stěžovateli přisvědčit v tom, že v původním znění tuto náležitost žaloba neobsahuje, tato vada však byla žalobcem odstraněna předložením žádostí ze dne 12. 4. 2012 a 8. 8. 2012, které byly stěžovateli městským soudem doručeny dne 6. 5. 2013. Z uvedených žádostí je zřejmé, že žádost žalobce o nové rozhodnutí ve věci (a tedy i žaloba) se týká věci, v níž byla pravomocným rozhodnutím Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Brno, Inspektorátu cizinecké policie Brno, ze dne 27. 3. 2008, č. j. SCPP-016454-23/BR-1-CI-2006, zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu. Doplnil-li žalobce žalobu doložením listin, na něž v žalobě odkazuje a které obsahují údaje představující potřebnou náležitost žaloby dle § 80 odst. 3 písm. a) s. ř. s., došlo tím k odstranění uvedené vady žaloby (tj. řádné označení věci, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá). V této souvislosti je rovněž třeba zdůraznit, že již podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, *„Přepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví – a stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení – naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Při výkladu mezí práva na spravedlivý proces, stanovených soudním řádem správním (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byly stanoveny. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první.“*

Nejvyšší soud proto uzavírá, že žaloba podaná v této věci obsahuje veškeré náležitosti ve smyslu § 37 odst. 3, § 81 odst. 3 s. ř. s., žaloba je projednatelná v řízení před správním soudem, stěžovateli muselo být zřejmé, jaké konkrétní věci se týká a v tomto směru stěžovatelem vznesená námitka nepřezkoumatelnosti (i nesprávnosti hodnocení projednatelnosti žaloby) rozsudku městského soudu je nedůvodná.

Městský soud pak v napadeném rozsudku chybně uvedl, že stěžovatel se ve věci bránil jen tím, že namítal neprojednatelnost žaloby, neboť již z jeho prvního stanoviska k žalobě plyne, že také namítá neexistenci řízení o žalobcem tvrzeném návrhu (žádosti). V tomto směru však jde zřejmě jen o městským soudem nepřesně použitou formulaci, neboť z další části odůvodnění rozsudku je zcela zjevné, že se městský soud zabýval rovněž tím, zda předmětný návrh žalobce byl skutečně podán a bylo tak zahájeno správní řízení.

Zásadní spornou otázkou tedy je, zda řízení o návrhu žalobce bylo zahájeno, zda byl žalobcem skutečně u stěžovatele podán, což stěžovatel popírá a městskému soudu vytýká, že v tomto směru nenařídil jednání a nedostatečně zjistil skutkový stav.

Důkazní břemeno k prokázání podání daného návrhu a tím i zahájení správního řízení svědčí žalobci, jemuž prokázání této skutečnosti prospívá. Na stěžovateli ostatně ani nelze žádat, aby prokazoval negativní skutečnost (neexistenci daného správního řízení).

pokračování

Stěžovatel k prokázání této rozhodné skutečnosti městskému soudu předložil žádost (návrh) ze dne 12. 4. 2013, potvrzení elektronické podatelny Ministerstva vnitra ČR a žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 12. 4. 2012 včetně příslušné doručanky.

Podle § 129 odst. 1 o. ř. s. použitého přiměřeně podle § 64 s. ř. s. se důkaz listinou provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah.

Městský soud označené listiny stěžovateli doručil a v napadeném rozsudku městský soud z uvedených listin (důkazů) vychází, avšak při svém postupu opomenul skutečnost, že jde o důkazy, jimiž je třeba podle § 77 odst. 1 s. ř. s. provést dokazování při jednání. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že v posuzované věci účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím věci bez nařízení jednání; podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může se souhlasem účastníků řízení rozhodnout bez nařízení jednání; toto ustanovení tedy dává soudu možnost (nikoli povinnost) rozhodnout bez nařízení jednání za splnění podmínky souhlasu účastníků řízení s takovým postupem. Nelze tak však postupovat tehdy, pokud nastoupí skutečnost, za níž je soud povinen jednání nařídit; tou je právě situace, v níž soud musí provést dokazování. Za provedení důkazu listinou ve smyslu § 129 odst. 1 o. s. ř. použitého přiměřeně podle § 64 s. ř. s. přitom nelze považovat jen její doručení účastníkům, byť se tak s jejím obsahem měli možnost seznámit, neboť dokazování lze provést výhradně při jednání (§ 77 odst. 1 s. ř. s.). Vycházel-li proto městský soud z uvedených listin v napadeném rozsudku a učinil-li z nich pro rozhodnutí ve věci zcela zásadní skutková zjištění, aniž by je při jednání provedl k důkazu a dal tak možnost stranám se k nim vyjádřit, popř. označit důkazy k jejich vyvrácení nebo ke zpochybnění jejich věrohodnosti, porušil tím zásadu přímosti a řízení před městským soudem trpí vadou, která bez dalšího mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí a zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, neboť městský soud opřel své rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení zjištěné v rozporu se zákonem a v důsledku toho se nemohl ani relevantně vypořádat se zásadní námitkou stěžovatele, že žádost o vydání nového rozhodnutí žalobce nepodal. Uvedené skutečnosti představují důvod pro zrušení rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud ani není v takovém případě podle § 109 odst. 4 s. ř. s. vázán důvody kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost proti rozsudku městského soudu je opodstatněná, proto tento rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Městský soud v Praze je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Pouze pro úplnost zdejší soud dodává, že požadavek stěžovatele na rozhodnutí, kterým by mělo být uloženo zástupci žalobce *vrátit* zaplacené náklady řízení, je zcela v rozporu s úpravou rozhodování o nákladech řízení podle § 60 s. ř. s. a jeho odkaz na rozsudek zdejšího soudu ze dne 3. 8. 2011, č. j. Azs 9/2011 - 47, nepřiléhavý, neboť se této otázky vůbec netýká. K této problematice přitom lze v plném rozsahu odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1690/09, podle kterého „*skutečnost, že povinnost nahradit náklady řízení byla žalovaným splněna dříve, než došlo ke zrušení rozsudku*

ukládajícího tuto povinnost, nijak neodůvodňuje oprávnění téhož soudu rozhodovat o povinnosti nahradit náklady řízení v téže výši žalovanému. Takový postup soudu rovněž nemá oporu v zákoně. Došlo-li ze strany žalovaného ke splnění povinnosti zaplatit náhradu nákladů řízení dříve, než rozhodnutí, které tuto povinnost ukládá, bylo zrušeno, vzniká na straně žalobce bezdůvodné obohacení, neboť mu bylo plněno z důvodu, který později zanikl. V žádném případě tedy tato skutečnost nemůže být promítnuta do výroku o nákladech řízení, neboť v opačném případě by to znamenalo neodůvodněný zásah do práv účastníka řízení. Rozhodnutím o jeho povinnosti nahradit náklady řízení druhému účastníkovi, který mu dříve plnil na základě rozhodnutí, jež bylo zrušeno, by nezanikla povinnost vydat bezdůvodné obohacení ze strany účastníka, jemuž bylo na základě zrušeného rozhodnutí plněno.“

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu